

КОЛЕЖ ПО ТУРИЗЪМ - БЛАГОЕВГРАД

КАТЕДРА „ТУРИЗЪМ“

УТВЪРЖДАВАМ,

РЕКТОР:

Слу
/ДОЦ. Д-Р СТОЯН КИРОВ/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

По дисциплината	РУСКИ ЕЗИК
Включена като:	ЗАДЪЛЖИТЕЛНА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА
В учебния план на специалност	ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ТУРИСТИЧЕСКОТО ОБСЛУЖВАНЕ
Професионално направление:	ТУРИЗЪМ
Образователно-квалификационна степен:	ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР
Срок на обучение	ШЕСТ СЕМЕСТЪРА
Форма на обучение	РЕДОВНА
Катедра, осигуряваща обучението	ТУРИЗЪМ

БЛАГОЕВГРАД
2022

I. ИЗВАДКА ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	I, II, III, IV	1	I, II, III, IV x 30	I, II, III, IV x 4	
а) лекции					
б) семинарни упражнения	I, II, III и IV		I, II, III, IV x 30		
Извънаудиторна заетост	I, II, III и IV		I, II, III, IV x 85 -		
Крайно оценяване	I, II, III и IV			I, II, III, IV x 4	Писмен изпит

А н о т а ц и я

Дисциплината „Руски език“ цели да формира у студентите в Колежа по туризъм комуникативни компетенции на руски език, които ще бъдат необходими на бъдещите випускници в професионалната им реализация. Задача на курса е студентите да придобият трайни комуникативни компетенции и знания на особеностите на писмената и устната руска реч; да се разширят възможностите на студентите при подготовката според профила си да черпят информация от литература на руски език.

Освещаването на проблемите се води в теоретичен и практически план, като се дава описание и анализ на фактически езиков материал. Тълкуването на явленията в руския език се опира на общоприетите в езикознанието теоретични положения, същевременно се отчитат особеностите на преподаване на руски език в България, правят се съпоставки на отделни явления в системата на руския и българския език така, че носителите на българския език да бъдат дистанцирани от влиянието на родния език в процеса на изучаване на руски език.

Студентите по-подробно се запознават със страната на изучавания език посредством основния текстов материал, предвиден в курса – икономически обзор, столица, географско положение, климат, а също така и посредством редица текстове с общополитическо, културно-историческо и художествено съдържание (художници, учени, градове), почерпените знания от които могат да послужат на бъдещите професионалисти от Колежа по туризъм при посрещането на рускоговорещи туристи и гости.

Организация на обучението по дисциплината

1) Стратегии на преподаване на материала в семинарните занятия по дисциплината

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал, а целта им е да се придаде практическа насоченост с оглед придобиване от студентите на умения да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. В началото на всяка лекция задължително се прави кратка интродукция, с която се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните занятия и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Занятията са онагледени с необходимите за целите на обучението примери. По време на лекциите се разиграват ролеви игри, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, самостоятелно изразяване. По време на някои от лекциите на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки и които са обект на обсъждане в следващи занятия.

2) Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на материала в семинарните занятия

1. Репродуктивен метод. Работата със всяка част от материала започва с кратко обяснение на същността на езиковото явление и случаите на употреба. Новият материал се представя на студентите посредством онагледяване на употребата му с кратък устен разказ на руски език, с

описание на рисунки, ситуации и т.н., което предоставя възможност студентите да изградят връзка между звуковия образ и реалното съдържание на съобщението. Използват се обобщаващи таблици, езикови парадигми, изходни модели и образци.

• Като самостоятелна задача на студентите се задава текст, прочетен на руски език от преподавателя или записан със звукотехнически средства. Текстът подлежи на самостоятелна преработка и изпълняване на упражнения към него.

2. Рецептивен метод. На студентите се поставя задача самостоятелно да изпълнят устни и писмени задания в аудиторията след обяснение на материала от преподавателя.

3. Адаптивен метод. Преподавателят обяснява целия предвиден материал наведнъж и след това студентите изпълняват набора от предвидените задачи.

4. Метод на семантизация: студентът, без да гледа в текста, възпроизвежда на руски език представената в текста ситуация.

5. Крайният етап на работата със студентите за предвидения обем от материал за учебна единица предвижда:

- отговори на преподавателя на възникналите у студентите въпроси в процеса на работа;
- показателно устно изпълнение още в аудиторията на едно или две от най-трудните упражнения, които са предназначени за контрол;
- текстовият материал, който се характеризира с достатъчно голям обем, е предназначен за самостоятелно четене, а в аудиторията се провежда само изборно четене на определени части от текста.

3) *Форми на извънаудиторна заетост*

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет, изготвяне на писмени разработки, подготовка на тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия; голям процент от извънаудиторната заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

4) *Компетенции*

Успешно завършилите обучението по тази дисциплина:

1. Ще знаят:

- необходимата база от изходни модели и образци за съставяне на устен и писмен текст, от граматика и лексика, което предполага самостоятелно ориентиране и комуникация в ситуация от действителността;
- необходимата езиковедска терминология, която заляга в основата при изучаване на всеки следващ чужд език.

2. Ще могат:

- практически да прилагат усвоените техники за осъществяване на комуникация на руски език;
- спонтанно и непосредствено да изразяват определена мисъл на руски език, след като са изработили комплекс от сложни автоматизирани езикови умения и навици;
- непосредствено и достатъчно бързо да възприемат устната реч при събеседване и писмена реч при четене;
- да възпроизвеждат на руски език съдържанието и смисъла на определено съобщение;
- да проследяват начина на изразяване на определена мисъл, използвайки придобитите навици за аудиране и говорни навици, което предполага по-нататъшно натрупване на знания за руския език.

Методика на оценяването

1. *Организация на оценяването*

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба № 21/30.09.2004 г. на МОН за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината при БА е 3.

2. Оценяване на знанията на студентите

Всяка част от дисциплината приключва с оценка в края на всеки семестър, в който се изучава. Оценяват се знанията и компетентността на студентите по време на семинарните занятия при осъществяването на текущия контрол. Приоритет в обучението имат практическата и самостоятелната работа на студентите. Курсът на обучение по дисциплината включва провеждане на текущ контрол в края на всяко семинарно занятие.

От сериозно значение са резултатите, постигнати при:

- ✓ поставените задания и тестове;
- ✓ работа с оригинални текстове;
- ✓ овладени навици за комуникация;
- ✓ компетенции за устно съставяне на съобщение.

Текущият контрол изгражда у студентите отговорност към поставените задачи, системност в предварителната подготовка, самодисциплина, спомага изграждането на навици за оптимизиране на времето и умения за селектиране и анализиране на знанието, получено от различни информационни източници, развива логическото мислене.

Текущият контрол се осъществява под формата на:

- ✓ събеседване (по преподадения материал, включително и по целия апарат от комуникативни упражнения);
- ✓ писмено изпитване при репродуктивния метод;
- ✓ проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ фронтална проверка за правилно изпълнение на зададената работа при рецептивния метод - след изтичане на даденото време изборно се осъществява текущ контрол;
- ✓ индивидуален контрол, който се подчинява на оценка от преподавателя на предавания от студентите материал при адаптивния метод.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост при самостоятелно решаване на поставените задачи от предходния час;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторна заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии	Семинарни занятия (по 1 точка за участие) във всяко семинарно упражнение	15
2.	Самостоятелна работа	Самостоятелна работа над текст, изпълнение на упражнения към него.	15
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на тест (проверка на граматически и лексикални знания)	20
4.	Контролни работи	Лингвистични упражнения по взетия материал	15
5.	Писмено изпитване в края на семестъра	Тест	35

Студентите получават окончателна оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2,00
При сумарен брой точки 51 – 60 точки	Среден 3,00
При сумарен брой точки 61 – 74 точки	Добър 4,00
При сумарен брой точки 75 – 90 точки	Много добър 5,00
При сумарен брой точки 91 – 100 точки	Отличен 6,00

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те допълнително представят самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой точки.

Студентите, които са получили максимален брой точки от текущия контрол, се освобождават от изпит.

Крайната оценка се оформя в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия, съгласно приложената по-горе таблица.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията, уменията и навиците, получават по 4 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове и материали от изпитването се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първото семинарно упражнение.

Резултати от обучението

Дисциплината ще даде основни знания в областта, ще спомогне по-цялостното възприемане и разглеждане на социалноикономическата действителност, ще култивира у студентите стремеж към прагматично и рационално третиране на съвременните актуални проблеми на политическата и икономическата система на страната ни в условията на трансформацията и присъединяването ѝ към Европейския съюз.

Знанията и уменията по „Руски език“ са необходими на студентите в последващата им работа по другите учебни дисциплини и за реализацията им като специалисти по Организация и управление на хотели и ресторанти и по Организация и управление на туристическото обслужване.

Тематично съдържание на учебната дисциплина

№	Тема Първа и втора част	Брой часове
1.	1. Немного истории (Старинные русские города – современные туристические дестинации в России: Киевское, Черниговское, Новгород-Северское, Переяславское, Галицкое, Волыньское, Полоцкое, Смоленское, Муромо-Рязанское, Владимиро-Суздальское, Турово-Пинское, Новгородское, Тьмутараканское княжества). Основные этапы развития русского литературного языка 2. Особенности произношения в русском языке Ударные и безударные гласные и твердые и мягкие, звучные и беззвучные согласные звуки 3. Диалоги – речевой этикет (фразы при официальном и неофициальном общении)	6
2.	4. Золотое кольцо России – современные туристические маршруты в России 5. Диалоги „В учебной аудитории“, фразы из речевого этикета 6. Знакомство. Давайте познакомимся – модели, фразы	6
3.	7. Диалоги „В отеле /в квартире?“ (Я живу в ....; Где ты живешь?) 8. България как современная туристическая дестинация для русских туристов – диалоги 9. Я и моя семья. Биография	6
4.	10. Словообразование (морфемный состав слова, виды и формы морфем, классификации морфем и их основные значения). Суффикс имен существительных, придающие словам уменьшительно-ласкательное, пренебрежительное и увеличительное значение 11. Описание характера человека – модели, фразы 12. Особенности склонения имен существительных	6
5.	13. Время, часы – особенности определения времени 14. Портрет – описание внешности человека 15. Разговор о делах – модели, фразы	6
6.	16. Увлечения, хобби – модели, фразы 17. Употребление падежей с предлогами 18. В ресторане /в столовой, в баре, на дискотеке/ - модели, фразы. (Я хочу есть; Я голоден, Хочу пить, Что сегодня на обед? Вы уже завтракали, обедали, ужинали? Что	6

	у вас предлагают на....? Подайте, пожалуйста... Принесите пожалуйста... Это место свободно? и т.д.)	
7.	19. Работа, мой бизнес – модели, фразы 20. Время. Календарь – модели, фразы (Прогноз погоды) 21. У врача (описание состояния человека) – диалоги. Мне больно. У меня болит ... голова. Как Вы себя чувствуете. Мне плохо. Я себя хорошо чувствую.	6
8.	22. Рабочий день – модели, фразы 23. В магазине – диалоги (Сколько стоит? В какую цену? Дайте мне, пожалуйста, килограмм ... Где можно купить? Где я могу найти? Имя прилагательное 24. Имена прилагательные и их основные группы. Полные и краткие формы качественных прилагательных. Склонение имен прилагательных	6
9.	25. Ориентировка в городе (Как пройти к...? Где находится...? Ездить, ходить, спешить, быстро, медленно. Посадка на самолет. Садиться в автобус. 26. Особенности склонения имен прилагательных в сочетании с именами существительными 27. Сопоставление значения болгарских предлогов со значениями русских предлогов	6
10.	28. Склонение русских фамилий и названий населенных пунктов с суффиксами <i>-ин (-ын)</i> , <i>-ов (-ев)</i> . Переход прилагательных в существительные 29. Ориентировка в городе 30. Из современной русской литературы	6
	Общо:	60

№	Тема	
	Трета и четвърта част	
1.	1. Городской транспорт – модели, фразы Степени сравнения Сравнительная степень 2. Простая и сложная формы сравнительной степени. Превосходная степень 3. Отдых. Путешествия - модели, фразы	6
2.	4. Отдых, путешествия - диалоги Спряжение глагола Глаголы I спряжения 5. Суффиксальные глаголы 6. В ванной комнате – купаться, умываться, холодная, горячая вода	6
3.	7. О погоде. Времена года - модели, фразы Глаголы II спряжения 8. Разноспрягаемые глаголы. Глаголы <i>идти</i> и <i>есть</i> и их производные 9. Друзья, приятели – Старый верный друг, друзья, встреча	6
4.	10. Одежда. Мода – модели, фразы 11. Свободное время, досуг - диалоги Образование видов у глаголов, обозначающих движение 12. Бесприставочные глаголы движения. Приставочные глаголы движения	6
5.	13. Состояние человека – модели, фразы 14. Будущее время. Повелительное наклонение 15. Празники. Гости. Кухня – модели, фразы. (Пасха, Новый год, Рождество Христово, Масленица).	6
6.	1. Кино. Театр. Развлечения – модели, фразы 2. Вопросительные местоимения. Отрицательные местоимения. Неопределенные местоимения 3. Достопримечательности городов – модели, фразы	6
7.	Имя числительное 4. Количественные числительные. Склонение количественных числительных 5. Сочетание количественных числительных с существительными и прилагательными. Порядковые числительные. Склонение порядковых числительных 6. Город. Его история – модели, фразы	6
8.	7. Город. Его история – диалоги 8. Употребление числительных при обозначении дат, возраста и определении	6

	времени по часам 9. В гостях – С праздником! Поздравляю Вас! Желаю Вам! С Новым годом! С Рождеством Христовым!	
9.	10. Отдых, досуг: весна, лето, зима, отдых, отпуск, снег, лыжи, подводное снаряжение, рыбалка, охота, фотоохота. Добро пожаловать! Приятного отдыха! 11. Действительные причастия настоящего и прошедшего времени. Страдательные причастия Деепричастие Деепричастие несовершенного вида. Деепричастие совершенного вида	6
10.	Наречие 12. Образование наречий 13. Правописание некоторых союзов Союзы, Частицы 14. Правописание частиц <i>не</i> и <i>ни</i> 15. Междометие	6
	Общо:	60

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

1. АКАДЕМИЯ НАУК РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ, ИНСТИТУТ РУССКОГО ЯЗЫКА, РУССКАЯ ГРАММАТИКА, 2004
2. Татьяна Ненкова, Практическа граматика на руски език, Везни-4, 2014

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Гужва, Ф. К.: Фонетика, лексика, словообразование русского языка. Киев “Радянська школа” 2005;
2. Виноградов, В. В: Избранные труды. М., 2007;
3. Русско-болгарский словарь

Автор на програмата:

Пр. Райна Прошина

Статут: на основен трудов договор

Година на въвеждане на програмата: 2022

Приети изменения на учебната програма на катедрен съвет на катедра Туризм - Протокол 04/08.06.2022 г.

Ръководител катедра „Туризм“:

(доц. д-р Стефан Кирилов)

